

Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület - Hungarian Copyright Forum Association

info@mszjf.hu

---

dr. Jókúti András úrnak
főosztályvezető

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
Jogi és Nemzetközi Főosztály

Tisztelt Főosztályvezető Úr!

Megköszönve felkérését az új Büntető Törvénykönyvről szóló KIM-előterjesztés (a továbbiakban: „Előterjesztés”) véleményezésére, a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület képviselőletében az alábbi észrevételeket teszem.

1. Szabálysértési alakzat (Előterjesztés 148.§-a)

Az Egyesület alapvetően nem kifogásolja, hogy a csupán kisebb vagyoni hátrányt okozó cselekmények – az „ultima ratio” elvét követve – ne bűncselekménynek, hanem szabálysértésnek minősüljenek a jövőben.

Az Egyesület úgy látja, a változtatás a kriminál-statisztikák látszólagos javulását eredményezheti a jövőben, amely azonban – sajnos – egyáltalán nem fog jelentkezni az okozott vagyoni kár csökkenésében. A változás továbbá nem eredményezheti a ténylegesen megindított eljárások számának csökkenését sem, csupán annyi következik belőle, hogy a jövőben az eljárásokat nem a büntető-bíróságok előtt, hanem a szabálysértési hatóság előtt kell majd lefolytatni. E tekintetben fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az EBH 2000.188. számú eseti döntése szerint a büntetőbíróságoknak a szerzői jog rendelkezéseit is helyesen kell értelmezniük. Ez az eseti döntés a jövőben minimumkövetelményként lesz alkalmazandó a szabálysértési hatóságokra is, miközben az ügyek megítélése olyan szakértelmet igényel, amely jelenleg nem biztosított a szabálysértési hatóságok szintjén. A tisztességes szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges személyi és dologi feltételek megteremtése igen komoly anyagi terhet jelenthet a költségvetés számára, amelynek fedezete kérdéses.

Fontosnak tartjuk annak jelzését is, hogy a szerzői jognak vannak olyan jogosultjai, akik (amelyek) – a piac sajátosságai, illetve az egyes műfajok esetén tapasztalható extrém rövid életciklus miatt – a mű (szomszédos jogi teljesítmény) teljes védelmi ideje alatt sem képesek 100.000 forint összegű jogdíjat realizálni. Ez a helyzet például egyes alkalmazott grafikai műfajok (például webdizájn), illetve könnyűzenei alkotások ún. közreműködő előadóművészei esetén.

Jelezni kívánjuk tovább, hogy az új szabályozásból következően a korábbinál is fontosabbá válik a vagyoni kár megállapításának módszertana, ettől függhet ugyanis, hogy adott cselekmény végső soron bűncselekménynek vagy szabálysértésnek minősül-e. Tény, hogy a

vagyoni kár megállapításának ma nincsen jogszabályban meghatározott módszertana, illetve közmegegyezésnek örvendő gyakorlata sem, ezért jelentős jogalkalmazási nehézségeket okozhat a bagatell cselekmények szabálysértése minősítése.

2. Bitorlás (Előterjesztés 429.§)

Az Előterjesztés a bitorlás esetén alapvetően a jelenleg hatályos szabályokat követi, mind a tényállás, mind pedig a büntetési tétel kapcsán.

Az Egyesület jelezni kívánja, hogy az Előterjesztés 430.§-a a védelem közvetett tárgyaként – követve a hatályos jogszabályt – kizárólag az „irodalmi, tudományos vagy művészeti alkotást” jelöli meg, amely több megfontolást is szükségessé tesz. Az Előterjesztés megfogalmazása egyértelműen az Szjt. 1.§ (1) bekezdését követi, ezzel együtt is hiányzik annak rögzítése, hogy a Btk. mit ért az idézett fogalmak alatt. Szükség lenne az Szjt-re való hivatkozást legalább a jogszabály indokolásában megjeleníteni, különös tekintettel arra, hogy ez a hivatkozás a szerzői jogi tényállásból (Előterjesztés 431.§) is kikerült.

Úgyszintén megfontolásra érdemes az a kérdés, hogy a tényállás oltalma miért korlátozódik a szerzőkre. Mivel a bitorlás - a szerzőség elismerésén túl – végső soron a név feltüntetésével függ össze, ezért indokolt annak vizsgálata, hogy ez az oltalom a szerzőkön túl egyes kapcsolódó jogi jogosultakat is megillegthet-e. Az Egyesület úgy látja, hogy nincsen olyan jogpolitikai ok, amely legalább azokat a szomszédos jogi jogosultakat kizárná a szerzőkkel azonos terjedelmű büntetőjogi védelem lehetőségéből, akik teljesítményüket természetes személyként nyújtják. Érdemes továbbá figyelembe venni a polgári bíróságok azon gyakorlatát is, amely szerint a személyhez fűződő jogok sérelme csak különös feltételek fennállása esetén eredményezheti a vagyoni kártérítési igény jogosságát, amely komolyan csökkentheti egy esetleges polgári ítélet visszatartó erejét.

3. Szerzői jogi tényállás (Előterjesztés 431. §)

Az Előterjesztés szerint a szerzői jogi tényállást „rendszeres haszonszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva” lehet megvalósítani. A „vagyoni hátrány okozása”, mint tényállási elem azonos a jelenleg hatályos szöveggel, azonban a „haszonszerzés végett” fordulat esetén új elemként jelent meg a „rendszeresség” követelménye.

Az említett módosítás értékelésekor azt (is) szükséges megvizsgálni, hogy az megfelel-e a TRIPS egyezmény 61. cikkének. Az említett szakasz a következő rendelkezést tartalmazza az angol nyelvű eredeti szövegben, illetve magyar fordításban:

„Members shall provide for criminal procedures and penalties to be applied at least in cases of wilful trademark counterfeiting or copyright piracy on a commercial scale. Remedies available shall include imprisonment and/or monetary fines sufficient to provide a deterrent, consistently with the level of penalties applied for crimes of a corresponding gravity.”

„A Tagok alkossanak büntetőeljárési és büntetési jogszabályokat, éspedig minimálisan a szándékos védjegyhamisítás és a kereskedelmi nagyságrendű (üzletszerű) szerzői jogi kalózkodás esetére. Az alkalmazandó eszközök között szerepeljen a szabadságvesztés és az elrettentéshez (visszatartáshoz) elegendő összegű pénzbüntetés...”

Az első pillanatra is látható, hogy az Előterjesztés eltér a TRIPS egyezmény magyar szövegétől a „rendszerességre” utaló fordulat beemelésével. Az eltérés egy lehetséges következménye, hogy az Előterjesztés – épp a „rendszerességre” való utalás okán – némileg szűkebbre korlátozza a tényállást, mint ami egyébként a TRIPS egyezményből következik.

Bár az Előterjesztés szerint a tényleges vagyoni kár megléte esetén – feltéve, hogy a vagyoni kár mértéke meghaladta a szabálysértési alakzat felső határát – a bűncselekmény megállapítható, a vagyoni kár tényleges bekövetkezése hiányában egyes, nem ismétlődő jellegű cselekmények kieshetnek a büntetendő magatartások köréből, vagy legalábbis csupán kísérletként lesznek büntethetőek. Ha ugyanis az elkövető szándéka nem rendszeres jogsértésre irányul (például csupán egyetlen mozifilm engedély nélküli másolati példányait kívánja a piacon teríteni), és a hatóságok még az első példány értékesítését megelőzően megakadályozzák a bűncselekmény befejezését, úgy olyan magatartásról beszélhetünk, amely az Előterjesztés alapján nem (vagy legfeljebb kísérletként), a TRIPS egyezmény alapján azonban büntetendő lenne. (Szükséges azt is megjegyezni ezen a helyen, hogy TRIPS egyezmény elvileg azt is lehetővé teszi, hogy a szabadságvesztés büntetését ne büntető, hanem szabálysértési eljárás útján rendelje alkalmazni a jogalkotó, ugyanakkor az Előterjesztés részint – helyesen – nem tesz említést az alkalmazandó büntetésről, másrészt pedig a szabálysértési alakzat feltétele is a vagyoni kár bekövetkezése.)¹

Az Egyesület nem látja indokoltnak, hogy a minősített esetek közül kikerült az „üzletszerűség”, mint tényállási elem, javasoljuk, hogy a jogalkotó e tekintetben a hatályos jogszabály megoldását kövesse.

Végezetül jelezzük, hogy az Előterjesztésben a normaszöveg, illetve annak indokolása nem konzisztens (például a szabálysértési alakzat felső értékhatára az indokolás szerint ötvenezer forint). A meglévő eltéréseket feltétlenül javítani szükséges annak érdekében, hogy a jogalkalmazás számára egyértelmű eligazítást adjon a jogalkotó.

Budapest, 2012. március 09.

Tisztelettel:

dr. Tomori Pál
elnök

---

¹ A TRIPS hivatkozott rendelkezésének egyik kulcseleme a „commercial scale” fordulat értelmezése. Ebben a munkában legtovább a WTO egy paneldöntése jutott, ugyanakkor a konkrét ügy megítélése során annak vizsgálatára a panelnek nem volt szüksége, hogy a „rendszerességet” feltételül lehet-e szabni. (Panel Report, *China – Measures Affecting the Protection and Enforcement of Intellectual Property Rights*, WT/DS362/R (Jan. 26, 2009), available at http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds362_e.htm)